

UTAZÓK LELKÉSZSÉGE VALLONIÁBAN

Philippe Masson

Közös gondolkodásunk vázlata a következő lesz: Kiknek? Hol? Kikkel? Mit kell tennünk?

Kiknek?

Valloniában van egy lelkészisége az „Utazóknak”. Működési területe a Cigányok, Vásárosok, Cirkuszosok pasztorációja.

Fontos megjegyezni, hogy ez utóbbiak nem feltétlenül asszimilálódtak a Cigányságba. Ez két egymástól teljesen különböző világ. A Vásárosok és Cirkuszosok utazó életmódjuk tekintetében e lelkésziséghez tartoznak, de igazában független iparosokról van szó, akik vásáros és cirkuszos mesterségüket folytatják. Jóllehet némelyek közülük cigány származásúak, ezt szeretik elhallgatni.

Valloniában 3 Cigány csoportot különböztetünk meg. Népeességük növekvő számsorrendjében megtalálhatóak itt:

Romák: Kb. harminc éve, Ex-Jugoszláviából származó csoportjaik vándorolnak ill. telepednek le nálunk.. Többségükben muzulmánok, vagy ortodoxok. A kommunizmus bukása óta más Romák is jönnek Lengyelországból, Bulgáriából, Csehországból, de főként Romániából. A lelkésznek legfeljebb csak epizódnyi kapcsolata van ezzel a jelenleg éppen bevándorló népeességgel, amelynek idejét a túlélés sürgető problémái, a rendőrséggel és bevándorlási hivatallal való kapcsolatai kötik le. A régebbi Romák többsége a protestáns pünkösdi szektához pártolt.

Manus-ok: A második legnépesebb csoportot alkotják. Brüsszelben, Verviers-ben és Borinage-ban laknak. Ők is majdnem teljes számban a pünkösdiékhöz pártoltak. A lelkésziség néhány családdal tart fenn kapcsolatot.

Utazók: Vagy Yénis-ek, nevezetesen a Németország rajnai vidékéről, vagy Elzász-Lotaringiából származóak. Utazásaik során a cigányok sok mindent vettek át az őslakos európaiaktól. A háborúk következtében sokan lakhelyük elhagyására kényszerültek és sokan közülük teljesen természetesen Cigány csoportokhoz csatlakoztak. Átvették kultúrájuk, nyelvük egy részét és házassági kapcsolatok is kialakultak közöttük. Átvették utazó életmódjukat és megélhetésük stílusát is.

Régióinkban az egymás mellett való életük olyan szoros, hogy szétválasztásuk felesleges. Megemlítjük továbbá, hogy a Cigányok és Utazók nagy számban hajlamosak magukat „Gitans”-nak nevezni s ezzel elsősorban nem a cigánysággal való rokonságukat, hanem a Gádzsóktól való erőteljes megkülönböztetésüket akarják hangsúlyozni.

Ez a legnagyobb csoport Valloniában, akiket függetlenül attól, hogy letelepedettek, vagy sem, Utazók megjelöléssel említünk. Maguk is így határozzák meg önmagukat. Egy összetett csoportról van szó, amelyben a primitív cigány kultúra kissé felhígult és megőrződött a szókincs egy része. Ez a népeesség egymást követő hullámokban érkezett hozzánk.

Az Utazók néhány családja szintén a pünkösdzizmus felé fordult.

Megjegyzés: a következőkben az Utazók megjelölést alkalmazom a Cigányság egységes megnevezésére.

Mi, a Vallonia és a francia nyelvű Brüsszel területén működő nemzeti lelkészségben dolgozunk. A 2002. 12. 31. állapot szerint 1483 család / 8-10 ezer személy / tartozik hozzánk, akikhez hozzá kell adni az átutazó és jegyzékbe fel nem vett Cigányokat.

A katolikus lelkészség információs füzetet ad ki „Az Utazók” címmel. Csak azok a családok kapják, akik a lelkészségen ezt előzőleg igényelték. Annak ténye, hogy valaki megkapja az „Az Utazók”-at, egyben a lelkészséghez való tartozást is jelenti. Néhány területre, ahol sok család lakik együtt, egy postai küldeményben több tucat füzetet küldünk. Ezzel szemben akad olyan terület is, ahová csak egy példányt küldünk, bár ott is több család lakik. A küldemények száma összesen 1220.

Kikkel? / A lelkészség rendelkezésére álló emberi erőforrások /

Négy lelkész / mindannyian plébániával /, egy nővér, egy lelkészségi kisegítő és egy jezsuita növendék alkotják a lelkészség magját. Ehhez hozzá kell még tenni az Utazók köréből 7 családot, akik a munkánkat segítő Mgr. Vangheluwe püspökunktől kapták megbízó levelüket. E megbízó levél a katekizmusok területén végzendő munkáról, a liturgia és a zárandoklatok animálásáról szól.

Mit kell tennünk? / A lelkészség fő célkitűzései /

Pasztorációs munkánk elsődleges feladata az Utazók Népének evangelizációja. Nem lehet hirdetni a Jó Hírt anélkül, hogy a felebarátunkat a hitben valóságosan testvérként, nővérként elfogadjuk. Fontos, hogy valóban tudjuk jelezni számukra az igazságosságban és életük megosztásában való elkötelezettségünket. A szociális terület ugyancsak jelen van a lelkészség munkájában. Csak akkor hirdethetjük a Jó Hírt, ha testvérként tudunk közeledni az Utazókhoz. A lelkészség sok energiát fordít a cigány családok biblikus és lelki képzésére. **Igen nagy erővel azon vagyunk, hogy az Utazók maguk is teljes odaadással legyenek eziránt.**

Természetesen a képzésben ez nagy erőfeszítést kíván a lelkészség részéről. Évente egyszer egyhetes hit iskolája összejeövetelt tartunk / Wavreumont monostorában / a lelkészség több a továbbképzésben felelős családja részvételével. Ezen kívül biblikus csoport találkozót szerveztünk, amelyet havonta kétszer tartunk. A keresztre felkészítő és a gyermekek számára katekizmust tartók vesznek részt az evangelizáció rendezvényein. A Karácsonyi, Húsvéti és Nagyboldogasszony napi ünnepi szentmisék tábori körülmények között való megszervezése, a zárandoklatokra / Beauraing, Banneux, Werpin, Walcourt.../ való előkészület aprólékos és időt rabló foglalatosságai végül is igazolják minden erőfeszítésünket, melyet az Utazók mélyen átélt evangelizációja érdekében közösen tettünk. Mert ha nem törődünk eléggé ezekkel a dolgokkal, a pünkösdi evangelisták fogják uralni a terepet. A pünkösdistáknál az járja, „hogy a katolikusok csak törődjenek a jótékonykodással, addig ők az igazsággal foglalatostkodnak majd”. Továbbra is nagyon figyelniük kell testvéreink és nővéreink anyagi szükségleteire, de elsődleges fontosságúak a vallásos képzésbe való befektetéseink.

Hasonlóan fontos aláhúzni munkánk egyházi jellegét. Munkánkat segítő püspökünk Mgr. Vangheluwe mellett flamandok és vallonok egyként állunk a pasztoráció jó koordinálásában. A két nemzeti igazgató / flamand és vallon / részt vesz a Vándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsának munkájában.

A területek közötti nagy távolság bonyolítja a lelkeszség munkáját. Az utazások fontosak ahhoz, hogy az Utazókat elérhessük ott, ahol élnek! Megpróbáljuk kéthavonta összehívni a pasztoráció felelőseit az elvégzett munka értékelésére. Ez mindenki számára sok, az utakon „elvesztegetett” időt és pénzt jelent. Szerencsére mindenki lelkesedésére számíthatunk.

Az Utazók nagy számban való teljes, vagy részleges letelepedése arra a megfontolásra indíthatja a gádsókat, hogy nincs is szükségük egy eltérő pasztorációra. Ez azt jelenti, hogy félreismerik e kisebbség eltérő kultúráját. Sokak szemében az Utazók kizárólag, mint „barakk lakók” tűnnek fel. A lelkeszség számára nagy munkát jelent megismertetni a gádsókkal az Utazók magukkal hozott minden gazdagságát és értékét, valamint letelepülésük ellenére bemutatni nekik valódi nomád kultúrájukat. E téren a munka java még hátra van, mert az előítéletek igen szívósak.